

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. EO2-6

(Prot. Nr. 2, 8. §)

2008. gada 9. janvārī

**Par pārkāpuma konstatēšanu,
tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu**

Lieta Nr. 1815/07/05/27

**Par Konkurences likuma 13. panta 3. un 4. punktā noteiktā aizlieguma
pārkāpumu VAS „Latvijas dzelzceļš” darbībā**

Konkurences padome 30.07.2007. saņēma a/s „DITTON pievadķēžu rūpnīca” (turpmāk – DITTON) 25.07.2007. iesniegumu Nr. 1593/28 (turpmāk – Iesniegums), kurā DITTON informē Konkurences padomi par to, ka VAS „Latvijas dzelzceļš” Infrastruktūras pārvaldes Daugavpils ceļu distance pieprasa DITTON slēgt līgumu par VAS „Latvijas dzelzceļš” īpašumā esošās dzelzceļa infrastruktūras tekošās uzturēšanas darbu izpildi, ko veiks Infrastruktūras pārvaldes Daugavpils ceļu distance, bet apmaksās DITTON proporcionāli kopā ar trim vai diviem citiem konkrētās infrastruktūras daļas lietotājiem. Bez tam DITTON jānodrošina arī materiālu piegāde sliežu ceļu remontam, bet gadījumā, ja darbi netiek apmaksāti līgumā noteiktajā laikā, Daugavpils ceļu distance aizver dzelzceļu vagonu padošanai un novākšanai. DITTON uzskata, ka tādējādi VAS „Latvijas dzelzceļš” Infrastruktūras pārvaldes Daugavpils ceļu distances darbībā saskatāmas Konkurences likuma 13. pantā noteiktā aizlieguma pārkāpuma pazīmes.

Iesniegumam pievienota VAS „Latvijas dzelzceļš” valdes locekļa U.Pēterona 06.06.2007. vēstules Nr. VL-7/627 kopija, kurā teikts, ka Infrastruktūras pārvaldes Daugavpils ceļu distances priekšnieks, piedāvājot slēgt minēto līgumu, ir darbojies uz VAS „Latvijas dzelzceļš” valdes priekšsēdētāja U.Magoņa izsniegtās parastās komercpilnvaras un VAS „Latvijas dzelzceļš” valdē apstiprināta Daugavpils ceļu distances Nolikuma pamata.

DITTON Iesniegumā lūdz Konkurences padomi ierosināt lietu par Konkurences likuma iespējamo pārkāpumu un informēt DITTON par saviem secinājumiem par prasības noslēgt minēto līgumu pamatotību.

VAS „Latvijas dzelzceļš” ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003032065 reģistrēta valsts akciju sabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Gogoļa ielā 3, Rīgā. VAS „Latvijas dzelzceļš” ir koncerna valdošā sabiedrība, kuras pilnīgā īpašumā atrodas SIA „LDZ infrastruktūra”, SIA „LDZ Cargo”, a/s „Pasažieru vilciens”, SIA „Dzelzceļa apsardze”, SIA „LDZ ritošā sastāva serviss”, a/s „VRC Zaslauks” un a/s „Starptautiskie pasažieru pārvadājumi”.

DITTON ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr. 40003030187 reģistrēta akciju sabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Višķu ielā 17, Daugavpilī.

Lai precizētu Iesniegumā ietverto informāciju, Konkurences padome pieprasīja papildu informāciju no DITTON un Latvijas Republikas Valsts dzelzceļa administrācijas.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 8. panta pirmās daļas 1. punktu, 22. panta 1. punktu un 23. panta trešo daļu, Konkurences padome 29.08.2007. nolēma ierosināt lietu par Konkurences likuma 13. panta 3. un 4. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu VAS „Latvijas dzelzceļš” darbībās.

Lietas izpētes gaitā tika saņemta papildu informācija no VAS „Latvijas dzelzceļš”, Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra, SIA „Veiksme VR”, pašvaldības a/s „Daugavpils siltumtīkli”, SIA „Astarte-Nafta”, a/s „Rīgas siltums”, SIA „Agro Stende”, Latvijas Republikas Satiksmes ministrijas un a/s „DITTON pievadkēžu rūpnīca”.

Izvērtējot Iesniegumā sniegto un papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Dzelzceļa likuma 1. panta 5. punkts nosaka, ka *dzelzceļa infrastruktūras izmantošana* ir pakalpojums, ko dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs uz līguma pamata sniedz citām personām, piešķirot tiesības izmantot dzelzceļa infrastruktūru. Saskaņā ar Dzelzceļa likuma 4. panta pirmo daļu *dzelzceļa infrastruktūra* ir kompleksa inženierbūve, kurā ietilpst: 1) dzelzceļa virsbūve [sliedes (sliežu ceļi), pārmiju pārvedas, gulšņi, balasts un citi virsbūves elementu piederumi], pārbrauktuves un pārejas; 2) zeme zem sliežu ceļiem (zemes klātne un dzelzceļa zemes nodalījuma josla), inženiertehniskās būves (tilti, ceļa pārvadi, caurtekas, ūdens novadīšanas ietaises, komunikāciju kanāli, atbalstu sienas vai aizsargsienas u.tml.); 3) robežzīmes un aizsargstādījumi; 4) dzelzceļa signalizācijas, centralizācijas un bloķēšanas līnijas, iekārtas vilcienu kustības drošības garantēšanai, pārmiju stāvokļa un signālu regulēšanai, luksofori, signālrādītāji un signālzīmes; 5) telekomunikāciju tīkli; 6) dzelzceļa elektroapgādes gaisvadu un

kabeļu līnijas, kontakttīkli, transformatoru un vilces apakšstacijas; 7) stacijas, izmaiņas punkti un pieturas punkti; 8) ēkas un būves, kas nepieciešamas dzelzceļa infrastruktūras objektu uzturēšanai, remontam un lietošanai. Dzelzceļa likuma 5. panta pirmajā daļā noteikts, ka dzelzceļa infrastruktūra atkarībā no tās izmantošanas iedalāma šādi: 1) *publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra* – atklāta kravu un pasažieru pārvadājumiem vai tehnoloģisko procesu nodrošināšanai, ievērojot vienlīdzības principu, un tā ir reģistrēta dzelzceļa infrastruktūras reģistrā kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra. Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras statuss tiek piešķirts ar Ministru kabineta rīkojumu; 2) *privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra* – tās sliežu ceļus pārvadājumiem vai komercsabiedrības tehnoloģisko procesu nodrošināšanai izmanto īpašnieks vai citas personas īpašnieka uzdevumā vai ar īpašnieka atļauju, un tā ir reģistrēta dzelzceļa infrastruktūras reģistrā kā privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra. *Dzelzceļa infrastruktūras uzturēšana* saskaņā ar Dzelzceļa likuma 1. panta 6. punktu ir pasākumu komplekss, ko nepārtraukti veic dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs, lai nodrošinātu dzelzceļa infrastruktūras objektu izmantošanas atbilstību Dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumiem. *Dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs* saskaņā ar Dzelzceļa likuma 1. panta 12. punktu ir komercsabiedrība vai institūcija, kas pārvalda dzelzceļa infrastruktūru (dzelzceļa infrastruktūras uzturēšana, attīstība), plāno, organizē un uzrauga (..) kustību pa tā pārvaldījumā esošās dzelzceļa infrastruktūras sliežu ceļiem (..).

Valsts dzelzceļa administrācija (17.08.2007. vēstule Nr. 1-9/111) informē, ka saskaņā ar Dzelzceļa infrastruktūras (sliežu ceļu) valsts reģistra datiem Latvijas publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs un īpašnieks ir valsts akciju sabiedrība „Latvijas dzelzceļš”.

2. Dzelzceļa likuma 10. pantā noteikts, ka valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras (valstij piederošā dzelzceļa infrastruktūras) uzturēšanu un attīstību finansē no dzelzceļa infrastruktūras fonda līdzekļiem, kurus veido maksa par valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu, ieņēmumi no valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras zemes iznomāšanas, kredīti un valsts budžeta līdzekļi. Valsts dzelzceļa administrācija informē, ka „valsts publiskās lietošanas” (valstij piederošā dzelzceļa infrastruktūra) dzelzceļa infrastruktūras iecirkņu Dzelzceļa infrastruktūras (sliežu ceļu) valsts reģistrā nav. Arī Satiksmes ministrija (07.11.2007. vēstule Nr. 19-06/362) norāda, ka „tā kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra, kuru pārvalda valsts a/s „Latvijas dzelzceļš”, ir valsts a/s „Latvijas dzelzceļš” īpašums, tad šobrīd nav šādas infrastruktūras, uz kuru attiektos Dzelzceļa likuma 10. pants, kas nosaka, ka valsts publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanu un attīstību finansē no dzelzceļa infrastruktūras fonda līdzekļiem.” Tādēļ saskaņā ar Dzelzceļa likuma 9. panta otro daļu VAS „Latvijas dzelzceļš” kā dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs darbojas saskaņā ar komercdarbības plānu, kurā iekļautas investīcijas un finanšu programmas, saglabājot komercdarbības finansiālo līdzsvaru (komercdarbība bez zaudējumiem).

3. Konkurences likuma 1. panta 5. punkts nosaka, ka konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības. Saskaņā ar Dzelzceļa likuma 12.' panta pirmo daļu dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs sniedz dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pamatpakalpojumus, kā arī citus pakalpojumus, kas saistīti ar piekļuvi dzelzceļa infrastruktūrai. Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumus sniedz tikai tās pārvaldītājs – VAS „Latvijas dzelzceļš”. Kravu un pasažieru pārvadājumu pakalpojumu sniedzēji var veikt pārvadājumus valsts robežās un ārpus tās, tikai izmantojot VAS „Latvijas dzelzceļš” pārvaldīto publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru. Tādēļ konkrētās preces tirgus šajā lietā ir publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgus.

Konkurences likuma 1. panta 3. punkts nosaka, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiska teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām. VAS „Latvijas dzelzceļš” pārvaldītā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra pārklāj visu Latvijas teritoriju, un pieprasījums pēc publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojuma ir visā Latvijas teritorijā. Tādēļ konkrētais ģeogrāfiskais tirgus šajā lietā ir Latvijas Republikas teritorija. Konkrētais tirgus ir publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgus Latvijas Republikas teritorijā.

Ņemot vērā minēto, Konkurences padome secina, ka VAS „Latvijas dzelzceļš” ir vienīgā komercsabiedrība, kas ir publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs, tātad arī publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojuma sniedzējs Latvijas teritorijā. VAS „Latvijas dzelzceļš” atrodas dominējošā stāvoklī publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgū Latvijas Republikas teritorijā.

4. DITTON, a/s „Daugavpils siltumtīkli” un SIA „Veiksme VR” savā komercdarbībā izmanto Daugavpils šķirotavas stacijas pievedceļu Nr. 1 un Nr. 5. iecirkņus, kas saskaņā ar Valsts dzelzceļa administrācijas sniegto informāciju (17.08.2007. vēstule Nr. 1-9/111) ir reģistrēti Dzelzceļa infrastruktūras (sliežu ceļu) valsts reģistrā kā publiskās lietošanas un stratēģiskās nozīmes dzelzceļa infrastruktūras iecirkņi. Lai varētu veikt savu komercdarbību, minētās komercsabiedrības slēdz līgumus ar VAS „Latvijas dzelzceļš” par vagonu padošanu un novākšanu uz/no privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru Daugavpils stacijā. Konkurences padomes rīcībā ir informācija, ka laikā no 2004. gada līdz 2007. gadam VAS „Latvijas dzelzceļš” Infrastruktūras pārvaldes Daugavpils ceļu distance minētajām komercsabiedrībām piedāvāja slēgt līgumus par attiecīgo dzelzceļa infrastruktūras iecirkņu uzturēšanas darbu, ko apņēmas veikt Daugavpils ceļu distance, apmaksu, sadalot to proporcionāli starp diviem vai trim lietotājiem (SIA „Veiksme VR” pievedceļu Nr. 5 neizmanto) saskaņā ar

kalkulāciju, kuru sastāda Daugavpils ceļu distance. Šādi līgumi tika noslēgti 2004. gadā ar DITTON un a/s „Daugavpils siltumtīkli”, 2005. gadā – ar DITTON, SIA „Veiksme VR” un a/s „Daugavpils siltumtīkli”, 2006. gadā - ar DITTON un SIA „Veiksme VR”, 2007. gadā – tikai ar SIA „Veiksme VR”. VAS „Latvijas dzelzceļš” veikto darbu apmaksas summas svārstās no Ls 76 līdz Ls 310 mēnesī atkarībā no sliežu ceļu garuma un veicamajiem darbiem. Kā izriet no Daugavpils ceļu distances atbildes (13.03.2007. vēstule Nr. CDI-8/198) DITTON, šādu līgumu slēgšana praktizēta vairāk kā 10 gadus.

VAS „Latvijas dzelzceļš” informēja (31.10.2007. vēstule Nr. VL-7/1176), ka līdzīgi līgumi ir slēgti jau vairākus gadus un to ir darījušas arī Rīgas ceļu distance un Jelgavas ceļu distance. Uz 2007. gadu kopā ir noslēgti līgumi ar 52 komercsabiedrībām (2005. gadā – ar 69, bet 2006. gadā – ar 55 komercsabiedrībām).

5. Saskaņā ar Dzelzceļa likuma 9. panta trešo daļu Daugavpils šķirotavas stacijas pievedceļu Nr. 1 un Nr. 5 iecirkņus, kas ir publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras iecirkņi, jāuztur un jāattīsta VAS „Latvijas dzelzceļš”. Kā norāda Valsts dzelzceļa administrācija (17.08.2007. vēstule Nr. 1-9/111), minētie iecirkņi ir reģistrēti Dzelzceļa infrastruktūras (sliežu ceļu) valsts reģistrā un tie ir publiskās lietošanas un stratēģiskas nozīmes. Dzelzceļa infrastruktūras īpašnieks un pārvaldītājs ir VAS „Latvijas dzelzceļš”.

VAS „Latvijas dzelzceļš” Infrastruktūras pārvaldes Daugavpils ceļu distance atbildes vēstulē (04.07.2007. Nr. CDI-8/426) DITTON norādīja, ka VAS „Latvijas dzelzceļš” budžetā nav iekļauti izdevumi pievadceļu uzturēšanai. Savukārt VAS „Latvijas dzelzceļš” atbildes vēstulē (19.09.2007. Nr. VL-7/1063) Konkurences padomei skaidroja, ka VAS „Latvijas dzelzceļš” piederošie Daugavpils šķirotavas pievedceļi Nr. 1 un Nr. 5, kaut arī reģistrēti kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra, tomēr „pēc funkcijām un izmantošanas veida tie ir privātās lietošanas ceļi, jo tehnoloģiski šos pievedceļus var izmantot tikai tie uzņēmumi, kuriem piederošie pievedceļi ir pievienoti stacijas pievedceļiem Nr. 1 un Nr. 5 (šobrīd šos ceļus var izmantot tikai a/s „DITTON pievadķēžu rūpnīca”, SIA „Veiksme VR” un a/s „Daugavpils siltumtīkli”).” VAS „Latvijas dzelzceļš” atzīst, ka pat galveno ceļu, stacijas ceļu, pārbrauktuvju u.c. publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai un remontam izdevumu nepieciešamība ir lielāka, nekā to esošajos apstākļos spēj nodrošināt maksa par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras lietošanu, bet tās paaugstināšana līdz nepieciešamajam līmenim stipri ietekmētu konkurences priekšrocības un līdz ar to samazinātu klientu skaitu pārvaldījumos. Minētie apstākļi ir par pamatu tam, ka visiem klientiem, kas izmanto VAS „Latvijas dzelzceļš” pievedceļus savu komercvajadzību nodrošināšanai, tiek piedāvāts vienoties par papildus līdzekļu piesaistīšanu šo pievedceļu uzturēšanai. Līdz šim pievedceļu lietotāji ir piekrituši šādām vienošanām, jo tas nodrošina operatīvu dzelzceļa pievedceļu uzturēšanu atbilstoši tehniskās ekspluatācijas noteikumiem un klientu interesēm kravu pārvaldījumos.

6. DITTON, a/s „Daugavpils siltumtīkli” un SIA „Veiksme VR” sniedza atbildes uz Konkurences padomes lūgumu izteikt savu viedokli par VAS „Latvijas dzelzceļš” piedāvājumu slēgt līgumus par publiskās lietošanas dzelzceļu posmu uzturēšanas darbu apmaksu.

6.1. DITTON (10.10.2007. vēstule Nr. 2093/28) skaidroja, ka līdz vagonu padošanai uz DITTON īpašumā esošajiem pievedceļiem VAS „Latvijas dzelzceļš” ir jāveic šo vagonu pārvadāšana pa savas infrastruktūras ceļiem un šiem ceļiem nepieciešams remonts un apkalpošana. Savu pienākumu segt izdevumus to remontam un uzturēšanai Daugavpils ceļu distance uzlika trešajām personām, tai skaitā DITTON, argumentējot to ar līdzekļu trūkumu šiem mērķiem, kā arī ar to, ka VAS „Latvijas dzelzceļš” ir pārtraukusi dzelzceļa remonta veikšanu un perspektīvā slēgs kustību pa tiem. Līdz 2007. gadam šie argumenti pārliecināja DITTON un līgumi tika slēgti, bet 2007. gadā DITTON atteicās slēgt līgumu, jo remonta veikšana ir VAS „Latvijas dzelzceļš” pienākums.

6.2. A/s „Daugavpils siltumtīkli” (12.10.2007. vēstule Nr. 1-11.1/1749) norādīja, ka līguma projektu izstrādāja un iesniedza izskatīšanai Daugavpils ceļu distance. Uzņēmumam siltumenerģijas ražošanai nepieciešamā kurināmā un citu materiālu nepārtrauktai piegādei dzelzceļa pievedceļi uz to laiku bija vitāli svarīgi. Ņemot vērā, ka VAS „Latvijas dzelzceļš” ir monopolists šo pakalpojumu sniegšanas jomā, nebija alternatīva risinājuma dzelzceļa funkcionālajam nodrošinājumam.

6.3. SIA „Veiksme VR” (11.10.2007. vēstule Nr. 1109-4) informē, ka ir ieinteresēta netraucētā un drošā vagonu padošanā ar kravām pie saviem ceļiem un tam nepieciešams, lai šie ceļi būtu labā tehniskā stāvoklī. SIA „Veiksme VR” ir izdevīgi, ka pakalpojumus par dzelzceļa uzturēšanu sniedz VAS „Latvijas dzelzceļš”, vienlaicīgi uz līguma pamata tā uztur arī SIA „Veiksme VR” privātās lietošanas dzelzceļus. SIA „Veiksme VR” ir gatava slēgt šādus līgumus arī turpmāk.

7. Publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu saņēmēji ir pasažieru un kravu dzelzceļa pārvadātāji, kas noteiktā kārtībā ir saņēmuši pārvadātāja licenci. Saskaņā ar Dzelzceļa likuma 12. panta pirmo daļu metodiku maksas aprēķināšanai par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu pārvadātājiem nosaka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija. Izstrādājot minēto metodiku, tiek ņemti vērā vairāki pamatkritēriji, tai skaitā dzelzceļa infrastruktūras nolietojuma pakāpe un dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības izdevumi. Konkurences padome secina, ka publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas un attīstības izdevumi ir iekļaujami maksā par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu, un to sedz pasažieru un kravu pārvadātāji, kas izmanto publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru. Dzelzceļa likuma 12. panta desmitā daļa nosaka, ka maksu par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu nedrīkst noteikt institūcija (komercsabiedrība), kura sniedz arī dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumus, kā arī publiskās dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs, kurš ietilpst vienā koncernā ar

dzelzceļa pārvadājumu pakalpojumu sniedzēju. Ņemot vērā, ka VAS „Latvijas dzelzceļš” koncernā ietilpstošās komercsabiedrības veic arī pasažieru un kravu dzelzceļa pārvadājumus, maksu par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu nosaka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija. Sākot ar 2007. gada 27. maiju ir spēkā maksa par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu, kuru ar 25.04.2007. lēmumu Nr. 117 ir noteikusi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Padome.

8. No iepriekš minētā Konkurences padome secina, ka VAS „Latvijas dzelzceļš”, kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs atrodies dominējošā stāvoklī publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgū, nepamatoti piedāvā slēgt un slēdz līgumus ar komercsabiedrībām, kuru privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra ir savienota ar publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru, par šīs publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas darbu apmaksu, kas saskaņā ar Dzelzceļa likuma 9. panta trešo daļu ir jāveic pašai VAS „Latvijas dzelzceļš” no ienākumiem, kas gūti no iekasētās maksas par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu.

9. Šā lēmuma 4. punktā minēto līgumu 2.4. punkts paredz, ka materiālus (gulšņus, brusas) sliežu ceļu remontam noteiktos termiņos piegādā Daugavpils ceļu distances līgumpartneri, t.i., DITTON, a/s „Daugavpils siltumtīkli” un SIA „Veiksme VR”, bet, ja tas netiek izdarīts noteiktajos termiņos, paredzēts līgumu lauzt un pievedceļus vagonu padošanai slēgt. Tas nozīmē, ka šo līgumu 2. punkta noteikumu izpilde no klientu puses ir saistīta ar citu līgumu – par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu – izpildi no VAS „Latvijas dzelzceļš” puses. DITTON, a/s „Daugavpils siltumtīkli” un SIA „Veiksme VR” informēja, ka praksē nav bijušas situācijas, kad VAS „Latvijas dzelzceļš” būtu lauzusi līgumu un slēgusi pievedceļus vagonu padošanai.

10. Ņemot vērā minēto, Konkurences padome secina, ka VAS „Latvijas dzelzceļš”, slēdzot līgumus par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas darbu apmaksu, padara līgumu par vagonu padošanu un novākšanu uz/no privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūru izpildi atkarīgu no tā, vai šie tirgus dalībnieki izpilda papildu saistības, kuras pēc būtības un pēc komerciālā lietojuma neattiecas uz konkrēto darījumu. Tādējādi VAS „Latvijas dzelzceļš” darbībās saskatāmas Konkurences likuma 13. panta 3. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma tiesiskā sastāva pazīmes. VAS „Latvijas dzelzceļš” iekasētā maksa par publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas darbiem ir nepamatota neatkarīgi no šīs maksas apmēra, tādēļ Konkurences padome to nevērtē Konkurences likuma 13. panta 4. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma aspektā.

11. Konkurences likuma 14. panta pirmā daļa nosaka, ka ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šā likuma 13. panta pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu. Nosakot naudas soda apmēru, saskaņā ar Ministru kabineta 19.10.2004.

noteikumu Nr. 862 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un 13. pantā minētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – Noteikumi) 13. punktu, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu, kā arī citus apstākļus.

11.1. Noteikumu 15. punktā un 18.2. apakšpunktā noteikts, ka dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana ir smags pārkāpums un naudas soda apmēru nosaka no 0,5% līdz 1,5% no tirgus dalībnieka pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma. Naudas soda apmērs nosakāms 0,5% apmērā no VAS „Latvijas dzelzceļš” 2006. finanšu gada neto apgrozījuma, t.i., 0,5% no 204 085 782 latiem, kas ir 1 020 428,91 lats, jo pārkāpums nav bijis vērsts uz citu tirgus dalībnieku izspiešanu no tirgus, bet gan tā ietvaros tika veikta nelikumīga maksas iekasēšana no vienīgajiem konkrēto publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras posmu lietotājiem.

11.2. Konkurences padomes rīcībā esošā informācija liecina, ka pārkāpums ildzis vairāk kā 10 gadus, bet Konkurences likuma 13. panta 3. punktā noteiktais aizliegums stājies spēkā tikai 1998. gada 1. janvārī. Tādēļ saskaņā ar Noteikumu 19.3. apakšpunktu naudas soda apmēru nosaka no 0,5% līdz 1% no tirgus dalībnieka pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma. Šajā lietā naudas sods nosakāms 0,75% apmērā no VAS „Latvijas dzelzceļš” 2006. finanšu gada neto apgrozījuma, t.i., 0,75% no 204 085 782 latiem, kas ir 1 530 643,37 lati.

11.3. Noteikumu 17. punkts nosaka, ka kopējo naudas soda apmēru par vienu pārkāpumu aprēķina, summējot naudas sodus, kas noteikti ņemot vērā pārkāpuma smaguma pakāpi un pārkāpuma ilgumu. Tādēļ kopējais naudas soda apmērs šajā lietā ir 2 551 072,28 lati.

11.4. Noteikumu 21.1. apakšpunkts nosaka, ka kopējo naudas soda apmēru var samazināt, ja pārkāpums pārtraukts, tiklīdz tirgus dalībnieks saņēmis informāciju par iespējamo Konkurences likuma 13. panta pārkāpumu. VAS „Latvijas dzelzceļš” jau pirmajā atbildē (19.09.2007. vēstule Nr. VL-7/1063) uz Konkurences padomes informācijas pieprasījumu informēja Konkurences padomi, ka „lai novērstu tādu situāciju, ka publiskās lietošanas infrastruktūru praktiski lieto identificējams lietotāju loks, LDz (VAS „Latvijas dzelzceļš”) ir uzsācis visu sliežu ceļu (tai skaitā arī pievedceļu) inventarizāciju, lai virzītu jautājumu likumdošanā noteiktā kārtībā par publiskās lietošanas statusa atcelšanu pievedceļiem un tiem sliežu ceļiem, kuri pēc funkcijām un izmantošanas veida neatbilst jēdzienam publiskās lietošanas infrastruktūra, bet ir pielīdzināmi privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai. (..) Turpmāk līdz pievedceļu pārreģistrācijai LDz neslēgs līgumus ar šādiem lietotājiem, t.sk. a/s „DITTON pievadķēžu rūpnīca”, bet uzturēs sliežu pievedceļus atbilstoši kustības intensitātei un saviem finansiālajiem resursiem.” Līdz ar to Konkurences likuma 13. panta 3. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpums ir pārtraukts.

11.5. Noteikumu 24. punkts nosaka, ka, ja tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījums pārkāpumā iesaistītajā konkrētajā tirgū ir mazāks par 10% no šī tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma, kopējo naudas soda apmēru var samazināt. VAS „Latvijas dzelzceļš” koncerna 2006. gada neto apgrozījums bija 204 085 782 lati. VAS „Latvijas dzelzceļš” ienākumi no publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu sniegšanas 2006. gadā bija 4 417 801 lats, kas sastāda 2,1% no koncerna neto apgrozījuma 2006. gadā.

Konkurences padome, nosakot galīgo soda apmēru, ņem vērā proporcionalitāti un samērīgumu, t.i. to, ka VAS „Latvijas dzelzceļš” ienākumi darbojoties konkrētajā tirgū - publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras izmantošanas pakalpojumu tirgū – ir tikai 2,1% no kopējiem sabiedrības ienākumiem. Konkurences padome VAS „Latvijas dzelzceļš” uzlikto sodu attiecina tikai uz Iesniegumā minētajām darbībām. Konkurences padome ņem vērā arī to, ka daļa komercsabiedrību, ar kurām VAS „Latvijas dzelzceļš” slēdzis līgumus par attiecīgo publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras iecirkņu uzturēšanas darbu, ko apņemas veikt attiecīgā ceļu distance, apmaksu, atzinīgi vērtē šādu līgumu slēgšanu un uztic VAS „Latvijas dzelzceļš” arī savas privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanu.

Administratīvo aktu ir nepieciešams izdot, lai atturētu šī lēmuma adresātu un citus tirgus dalībniekus no Konkurences likuma pārkāpuma izdarīšanas. Konkurences padome uzskata, ka labums sabiedrības interesēm var tikt sasniegts ar mazāka naudas soda piemērošanu nekā saskaņā ar Noteikumu Nr.862 17.punktu aprēķināto naudas sodu.

Līdz ar to pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 13. pantā noteikto samērīguma principu, naudas sods nosakāms 25 000 latu apmērā.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8. panta pirmās daļas 3. punktu, 13. panta 3. punktu, 14. panta pirmo un otro daļu, Administratīvā procesa likuma 13. pantu, Ministru kabineta 19.10.2004. noteikumu Nr. 862 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un 13. pantā minētajiem pārkāpumiem” 13. punktu, 15. punktu, 17. punktu, 18.2. apakšpunktu, 19.3. apakšpunktu, 21.1. apakšpunktu un 24. punktu, Konkurences padome

nolēma:

1. Izbeigt lietu par Konkurences likuma 13. panta 4. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu VAS „Latvijas dzelzceļš” darbībās.

2. Konstatēt VAS „Latvijas dzelzceļš” darbībā Konkurences likuma 13.panta 3. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu.

2. Uzlikt VAS „Latvijas dzelzceļš” naudas sodu 25 000 latu apmērā. Uzlikto naudas sodu 45 dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (saņēmējs: Valsts kase reģ. Nr. 90000050138, konta Nr. LV93TREL1060001010900, BIC: TREL LV22), norādot šā lēmuma datumu un numuru, un 10 dienu laikā pēc naudas soada samaksas paziņot par to Konkurences padomei, iesniedzot maksājuma uzdevuma apliecinātu kopiju.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme